

finansavimas

TARPTAUTINĖS FINANSINĖS INSTITUCIJOS

PAKURSTYTAS SMURTAS

BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ

SKAUDUS POVEIKIS APLINKAI

PASAULINIS

EIB

ANGLIS/NAFTA

Gavybos pramonė:
palaima ar **prakeiksmas?**

Europos investicijų banko vaidmuo gavybos pramonės finansavime

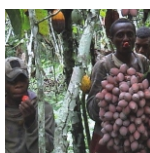
Europos investicijų bankas (toliau tekste - EIB) – Europos Sąjungos (ES) finansinė institucija yra didžiausias tarptautinis plėtros bankas vertinant pagal metines skolinimo apimtis.

Pigmėjų moteris su kūdikiu, Kamerūnas
© F. Castell

Pigmėjų būstas, Kamerūnas
© F. Castell

© Ced/foe Cameroon

„Jie pažadėjo mums darbus.
Jie atėmė iš mūsų viską.
Jie atėmė mūsų žemę.
Jie atėmė mūsų mišką.
Jie atėmė mūsų vandenį.“

Sama Bailie iš Kamerūno kalba apie naftotiekio vamzdyną.

Pirmas žingsnis imantis klimato kaitos problemos – Europos Sąjunga turi sustabdyti išskastinio kuro subsidijavimą per EIB

EIB su 53 mlrd. eurų metiniu paskolų portfeliu investiciniams projektams dvigubai viršija Pasaulio banko grupės metines paskolų apimtis. Apie 8 mlrd. eurų šių investicijų sudaro paskolos projektams už ES ribų. EIB yra pagrindinis žaidėjas formuojantis didžiausias investicijas energetikos ir kasybos pramonėje, ypač įvertinant institucijos dydį ir nuostatą, kad bankas privalo prisidėti prie ES politikos.

Per paskutinius penkerius metus EIB metinis skolinimas energetikos sektoriui pasiekė 3,3 mlrd. eurų ir bankas planuoja toliau didinti šias investicijas. Energetikos projektų finansavimas už ES ribų atspindi didelę dalį banko paskolų tose šalyse (bendrai 1 mlrd. eurų 2006 m.).

Europos investicijų banko direktorių Taryba 2004 m. žengė pirmą svarbų žingsnį patvirtindama užduotį padidinti investicijas į atsinaujinančią energetiką 50-čia proc. nuo viso banko finansavimo naujiems elektros energiją generuojantiems pajėgumams Europos Sąjungoje 2008-2010 m. laikotarpiu. Deja, šis žingsnis nėra pakankamas, atsižvelgiant į didėjančią klimato kaitos problemų sprendimo poreikį. Be to, EIB toliau išlieka susidomėjęs didelių išskastinio kuro projektų finansavimu. Šių projektų tarpe yra anglimi kūrenamos elektrinės ir naftotiekiai bei dujotiekiai, kurie nepatenka į minėtą 50 proc. tikslą

Čado-Kamerūno naftotiekis

EIB patvirtino 144 mln. eurų paskolą Čado-Kamerūno naftotiekio projektui 2000 m. liepos mėn., praėjus mėnesiui laiko kai Pasaulio bankas (PB) patvirtino savo finansinę paramą šiam projektui. EIB argumentavo, kad projektas suteiks „pajamas, nukreiptas į skurdo mažinimą ir ekonomikos augimą“ bei „sukurti silygas ilgalaikiam politiniam stabilumui“. Bankas taip pat pažymėjo, kad šis projektas yra susietas su „atitinkamomis aplinkosauginėmis ir socialinėmis atsargumo priemonėmis, kurios privalės būti įgyvendintos“. Tai atitinka Europos Parlamento rezoliuciją kuri „griežtai rekomenduoja kad Europos investicijų bankas nefinansuotų projekto... pagal Lome konvenciją, kol neįsitikins kad bus laikomasi socialinių ir aplinkosauginių reikalavimų“.

Nepaisant EIB ir Pasaulio banko išskirtinių pastangų, abi institucijos nesugebėjo užtikrinti savo įsipareigojimų. Socialinė ir aplinkosauginė situacija Čade nepagerėjo. Faktiškai, yra akivaizdūs įrodymai patvirtinantys kad situacija Čade pablogėjo (kai kurie paminėti PB pareiškimuose ir oficialiose ataskaitose). Projektas pakurstė didesnę smurtą, nuskurdino žmones, gyvenančius šalia naftos telkinių ir naftotiekio, pagilino spaudimą vietiniams gyventojams ir sukėlė naujas aplinkosaugos problemas.

Ron Royal, „Exxon Mobile“ kompanijos vadovas Čade, 2007 m. sausio mėn. pripažino, kad „mums niekada nederėjo vadinti šio projekto vystymosi projektu“. „Exxon Mobile“, didžiausia pasaulyje naftos kompanija, vadovaujanti naftos konsorciui, remiančiam šį projektą, toliau skaičiuoja čia gautą pelną.

SKALĖ

POVEIKIS

PAVYZDYS

SKAUDUS POVEIKIS APLINKAI	TARPTAUTINĖS FINANSINĖS INSTITUCIJOS	PAKURSTYTAS SMURTAS	BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ
		PASAULINIS	EIB
			ANGLIS/NAFTA

Duisburgo-Valsumo (Walsum) anglies jėgainė (pavyzdys)

2006 m. lapkričio mėn. EIB patvirtino iki 410 mln. eurų paskolą projektui pastatyti 750 MW galios anglimi kūrenamą jėgainę Duisburge-Valsume, Vokietijoje. Planuojama, kad jėgainė pradės veikti 2010 m. pradžioje. Apskaičiuoti CO2 išmetimai sudarys apie 4,4 mln. tonų per metus. Šis kiekis yra didesnis, nei metinis CO2 išmetimas, tenkantis Paragvajui, valstybei su 6 mln. gyventojų.

Finansuodamas tokius projektus kaip Čado-Kamerūno naftotiekis ir Duisburgo-Valsumo anglies jėgainė, EIB tęsia iškastinio kuro projektų subsidijavimą pačioje ES ir už jos ribų.

Europos investicijų bankas, norėdamas tinkamai paremti ES darbotvarkę dėl klimato kaitos, turi nusistatyti tas pačias užduotis investicijoms į atsinaujinančią energetiką ir energijos efektyvumą ES išorėje 2008-2010 m. laikotarpiui. Tuo pat metu bankas turi atsisakyti iškastinio kuro finansavimo vėliausiai iki 2012 m. kuomet baigsis įsipareigojimų dėl Kioto protokolo pirmasis laikotarpis.

Norint pasiekti šių permainų, ES šalys narės privalo vykdyti aktyvesnį vaidmenį pertvarkant EIB energetikos politiką. Bankas yra pilnoje ES šalių narių nuosavybėje ir kontrolėje, kurios yra atstovaujamos per nacionalines finansų ministerijas EIB valdytojų ir direktorių taryboje.

Mūsų reikalavimai

Iki 2012 m. EIB turi visiškai nutraukti skolinimą iškastinio kuro projektams tiek ES viduje tiek išorėje ir mainais žymiai padidinti paramą atsinaujinančios energijos ir energijos efektyvumo projektams.

Iki bus galutinai nutrauktas iškastinio kuro projektų finansavimas, bankas privalo atskleisti visas tiesiogines ir papildomas sukeltas CO2 emisijas iš savo energetikos ir gavybos sektorių projektų.

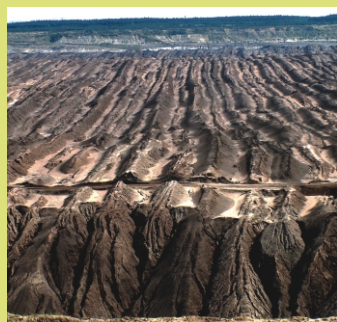
Ką jūs galite padaryti

Jūs galite kreiptis į savo šalies direktorių Europos investiciniame banke ir pareikalauti iš EIB iškastinio kuro finansavimo nutraukimo. Lietuvos narys EIB valdytojų taryboje yra Lietuvos finansų ministras. Kontaktai: www.finmin.lt
Visi EIB valdytojų tarybos nariai : http://www.eib.org/about/structure/governance/board_of_governors/index.htm

Jūs taip pat galite iškelti klausimą dėl EIB subsidijų iškastinio kuro projektams iš ES mokesčių mokėtojų pinigų, rašydami laiškus savo šalies žiniasklaidai, laikraščių redaktoriams.

Informacijos šaltiniai

- EIB faktų rinkiniai: www.bankwatch.org/guide/eibank/
- ataskaita "The Chad-Cameroon Oil & Pipeline Project: A project non-completion report", April 2007.
- autoriai: Environmental Defense, Center for Environment and Development, Chadian Association for the Promotion and Defense of Human Rights. www.environmentaldefense.org/documents/6282_ChadCameroon-Non-Completion.pdf

Rudiosios anglies kasyklos, Vokietija.
© Dreamstime

Energijos gamyba kūrenant rudąją anglį, Vokietija. © Dreamstime

Rudiosios anglies kasimas ir kūrenimas, Vokietija. © Dreamstime

Šis faktų žiniaraštis buvo parengtas su Europos Sąjungos finansine pagalba. Šio žiniaraščio turinys yra Europos Žemės draugų, Olandijos Žemės draugų, Prancūzijos Žemės draugų ir CEE Bankwatch Network išimtinė atsakomybė ir jokiais aplinkybėmis negali būti laikomas kaip atspindintis Europos Sąjungos poziciją.

SKALĖ

PAVYZDYS

REIKALAVIMAI

VEIKSMAS

ŠALTINIAI

KONTAKTAS